

ACTIEPLAN MVOI

**Samen werken aan een
maatschappelijk verantwoord
Eindhoven**

EINDHOVEN

INTRODUCTIE

Samenwerken aan een maatschappelijk verantwoord Eindhoven

Eindhoven is een stad om trots op te zijn. Die trots willen we doorgeven aan volgende generaties. Daarom pakken we maatschappelijke opgaven actief aan en nemen we waar nodig de regie. We bouwen aan een groene, gezonde en leefbare stad waarin welzijn, economie en natuur in balans zijn. In de Brainport-regio doen we dat samen: inwoners, bedrijven én overheid.

In Eindhoven telt iedereen mee. We werken aan een inclusieve samenleving en vertalen die ambitie ook naar de manier waarop we inkopen en opdrachten verlenen.

Impact maken met inkoop en opdrachtgeverschap

Met een jaarlijkse inkoopkracht van circa een half miljard euro kan Eindhoven daadwerkelijk verschil maken. Inkoop en opdrachtgeverschap zijn daarmee belangrijke instrumenten om maatschappelijke waarde te creëren en bij te dragen aan een duurzame en sociale stad.

Binnen *Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)* gaat het om Europese, openbare en onderhandse aanbestedingen. We dagen de markt uit om met slimme, eerlijke en duurzame oplossingen te komen. Deze ambitie is in 2023 bekrachtigd met de ondertekening van het *Manifest MVOI*.

Opzet van dit actieplan

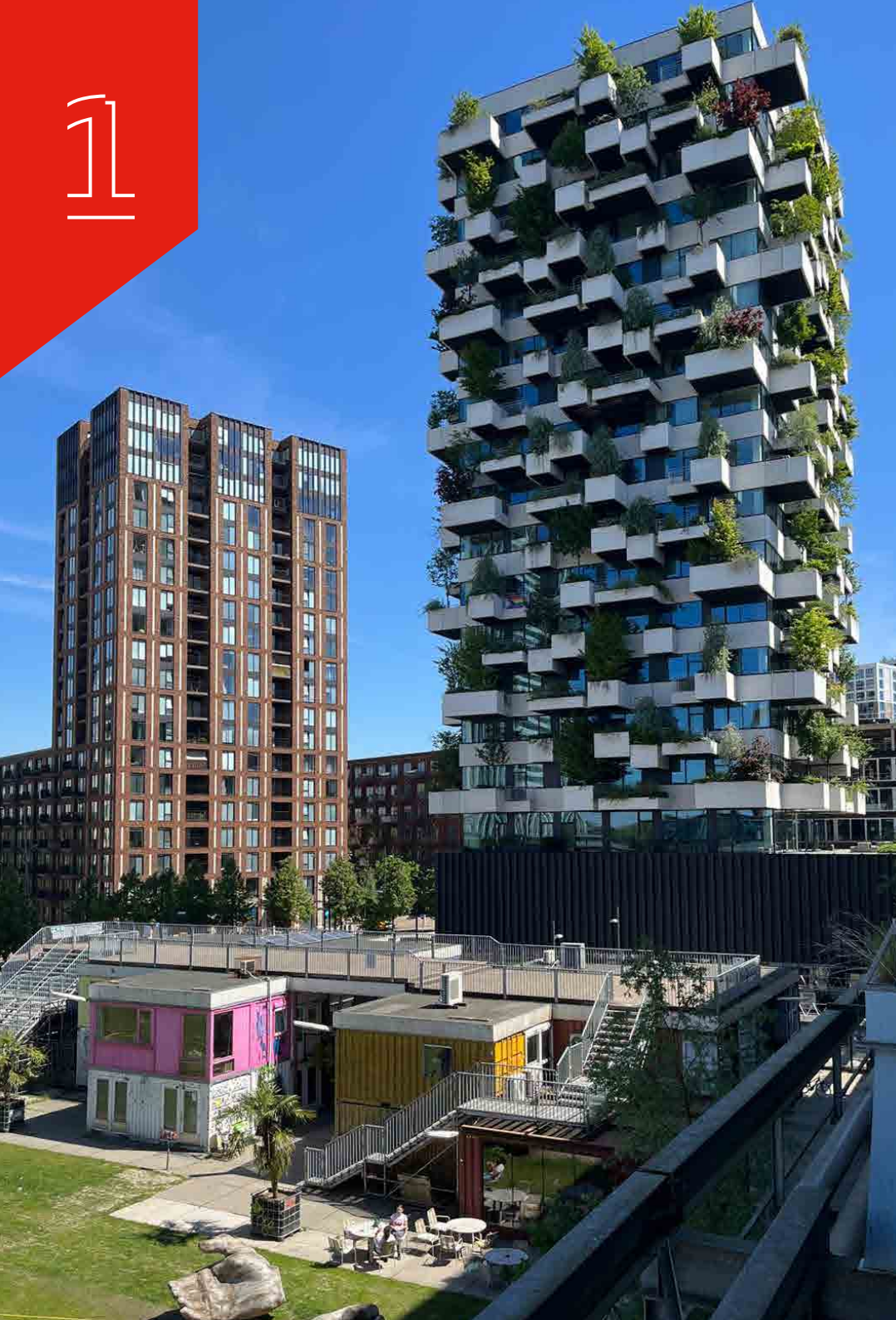
Dit actieplan beschrijft de thema's die voor Eindhoven essentieel zijn, onze huidige resultaten en de ambities voor 2030. Het vormt het startpunt voor concrete acties. Vanaf 2026 leggen de sectoren hun MVOI-ambities vast in jaarlijkse sectorplannen. Door deze plannen systematisch te evalueren en te actualiseren, borgen we Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) structureel binnen de gemeente Eindhoven.

IN DIT ACTIEPLAN VERBINDEN WE HET 'NU' MET HET 'STRAKS'

INHOUDSOPGAVE

1.	Bestuurlijke context en samenhang	4
2.	Van inkoop naar verantwoord opdrachtgeven	5
	Wat staat er in de sectorplannen?	5
3.	Thema's MVOI Eindhoven	8
	Thema Klimaat	9
	Thema Circulair & biobased	12
	Thema Milieu & biodiversiteit	16
	Thema MKB	20
	Thema Diversiteit & inclusie	23
	Thema Ketenverantwoordelijkheid	26
	Thema Social Return	30
4.	Wat vinden we belangrijk in de uitvoering	34
5.	Borging MVOI in opdracht, inkoop en contract	35
6.	Vooruitblik Eindhoven 2050	36

BESTUURLIJKE CONTEXT EN SAMENHANG

Verbinding met lokale en mondiale doelen

Dit MVOI-actieplan is de volgende stap in het realiseren van de ambities van de gemeente Eindhoven. Het plan sluit aan bij het Manifest MVOI en bestaand beleid en dient als uitgangspunt om gemeentelijke, nationale en internationale doelstellingen te vertalen naar een sterke inkoopvisie. Op deze wijze worden inkoop en opdrachtgeverschap strategisch ingezet als essentieel instrument voor het bevorderen van een duurzame, inclusieve en toekomstbestendige stad.

Voortbouwen op een stevige basis

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) is voor Eindhoven geen nieuw onderwerp. Met de ondertekening van het MVI-manifest in 2016 is een stevige basis gelegd voor toepassing van MVI-thema's in de praktijk.

Met dit MVOI-actieplan maken we maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen de norm binnen de hele organisatie. We delen goede voorbeelden, volgen de voortgang en rapporteren jaarlijks over onze resultaten. Vanaf 2026 bepaalt elke sector jaarlijks met welke (minimaal twee) MVOI-thema's ze dat jaar aan de slag gaan. Door de MVOI-thema's om te zetten in concrete actiepunten en de voortgang te rapporteren, maken we onze impact praktisch, zichtbaar en meetbaar. Het Manifest MVOI is in 2025 verlengd tot en met 2030.

Het actieplan sluit nadrukkelijk aan bij:

- **Gemeentelijke ambities**, zoals het Klimaatplan III (2026-2030) en de Europese missie voor klimaatneutrale steden (samen met Helmond).
- **Bestaande kaders en beleid**, waaronder het inkoopbeleid 2022-2025, het Charter Diversiteit, regionale afspraken voor Social Return, het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen en de methodiek The Natural Step.
- **Landelijke en internationale doelen**, zoals het Nationaal Plan MVI, de Sustainable Development Goals (SDG's), het IMVO-convenant TruStone en het landelijk Manifest MVOI.

VAN INKOOP NAAR VERANTWOORD OPDRACHTGEVEN

Impact begint vóór de inkoop

Met dit actieplan verschuift de focus van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) naar Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI). Deze stap benadrukt dat maatschappelijke impact vooral ontstaat vóórdat het inkoopproces start. De meest bepalende keuzes worden namelijk al gemaakt in beleid, ontwerp en voorbereiding.

De rol van interne opdrachtgevers

Interne opdrachtgevers spelen hierin een sleutelrol. Sectorhoofden, budgethouders, beleidsmedewerkers en projectleiders bepalen in een vroeg stadium de ambities, kaders en richting van projecten. Door hier bewust te sturen, ontstaat ruimte om maatschappelijke doelen structureel te verankeren.

Van sluitstuk naar logisch vervolg

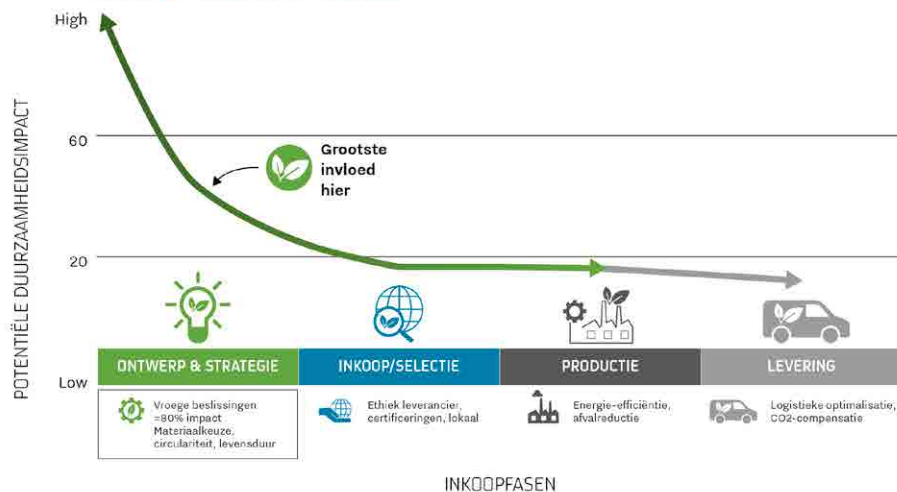
Verantwoord opdrachtgeverschap betekent dat MVOI niet achteraf wordt toegevoegd, maar vanaf het begin onderdeel is van de opgave. Inkoop is daarmee geen sluitstuk maar een logisch vervolg op bewuste keuzes aan de voorkant.

MVOI als organisatiebrede verantwoordelijkheid

De toevoeging van de 'O' onderstreept dat MVOI meer is dan een inkoopinstrument. Het vraagt om samenwerking tussen beleid, uitvoering en inkoop en om het stellen van andere vragen: over maatschappelijke waarde, gewenste impact en ruimte voor innovatie.

Zo wordt opdrachtgeverschap een strategisch instrument voor maatschappelijke impact.

DUURZAAMHEIDSImpACT MAXIMALISEREN IN HET INKOOPPROCES

Verankering in de Plan Do Check Act cyclus

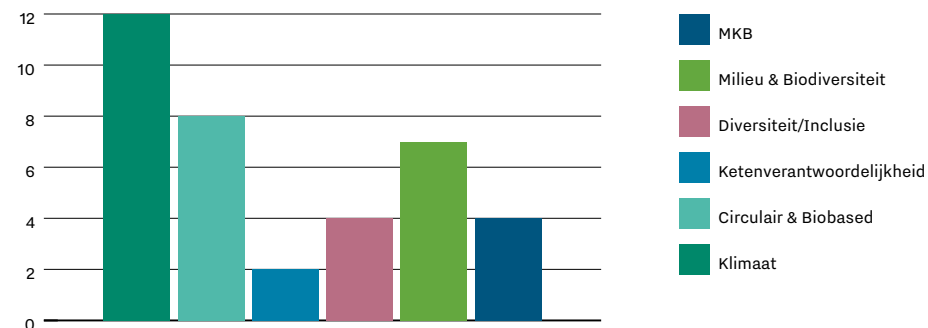
Vanaf 2026 is MVOI onderdeel van de reguliere PDCA-cyclus.

De sectoren hebben in hun sectorplannen voor 2026 aangegeven op welke MVOI-thema's zij inzetten, passend bij hun rol, invloed en mogelijkheden.

De huidige invulling is een eerste stap. De mate van concretisering en uitwerking verschilt per sector, maar biedt wel een waardevol overzicht van waar de organisatie vandaag staat en waar kansen liggen voor verdere ontwikkeling.

Het onderstaande tabel geeft inzicht in de mate waarin de verschillende MVOI-thema's terugkomen binnen de sectorplannen.

Aandacht sectoren op MVOI-thema's:

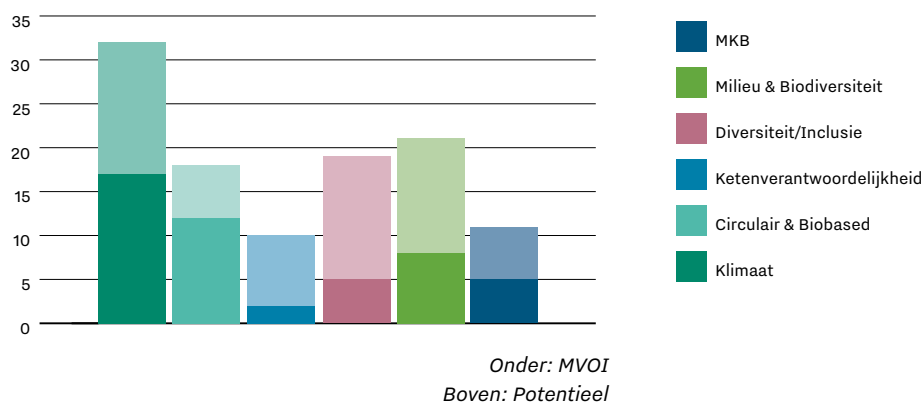

Uit deze analyse blijkt dat met name de thema's klimaat en circulariteit breed worden opgepakt binnen de organisatie. Tegelijkertijd zijn er ook thema's die nog minder expliciet terugkomen, zoals ketenverantwoordelijkheid en diversiteit & inclusie. Dit geeft richting aan waar verdere verdieping en ontwikkeling nodig is.

Het thema SROI is niet opgenomen in het overzicht. Door geen enkele sector is dit thema genoemd als speerpunt omdat dit thema gemeentebreed al goed is ingebed. Bij iedere opdracht die wordt uitgezet, met een opdrachtwaarde boven de € 125.000,- wordt SROI standaard toegepast.

Naast de expliciet benoemde acties is ook gekeken naar het potentieel binnen bestaande activiteiten. In veel gevallen bieden lopende initiatieven aanknopingspunten om MVOI verder te versterken, ook wanneer dit nog niet expliciet als zodanig is benoemd.

Onderstaand tabel geeft een overzicht van het aantal acties per thema, zowel expliciet benoemd als met potentie voor verdere invulling.

Deze combinatie van bestaande inzet en toekomstig potentieel laat zien dat MVOI al op meerdere plekken in de organisatie aanwezig is, maar dat er kansen worden gezien om thema's meer en vaker toe te passen.

Alle acties die in de sectorplannen staan vermeld, zijn opgenomen in een aparte bijlage. Op basis van deze bijlage kan de monitoring plaats vinden op de voortgang van de acties.

Deze bijlage zal niet gepubliceerd worden. Niet alle acties zijn volledige en concreet uitgewerkt. Ook zullen acties in de loop der tijd óf worden aangepast óf toch niet worden uitgevoerd. Publicatie kan dan leiden tot onnodige gewekte verwachtingen. Opdrachten die in de markt worden gezet zullen gepubliceerd worden op Tendered en waar mogelijk eerder worden bekend gemaakt via de aanbestedingskalender.

De sectoren zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering en voortgang van hun ambities. Door de sectorplannen jaarlijks te evalueren en te actualiseren, ontstaat een lerend systeem waarin ambities steeds verder worden geconcretiseerd en vertaald naar uitvoering.

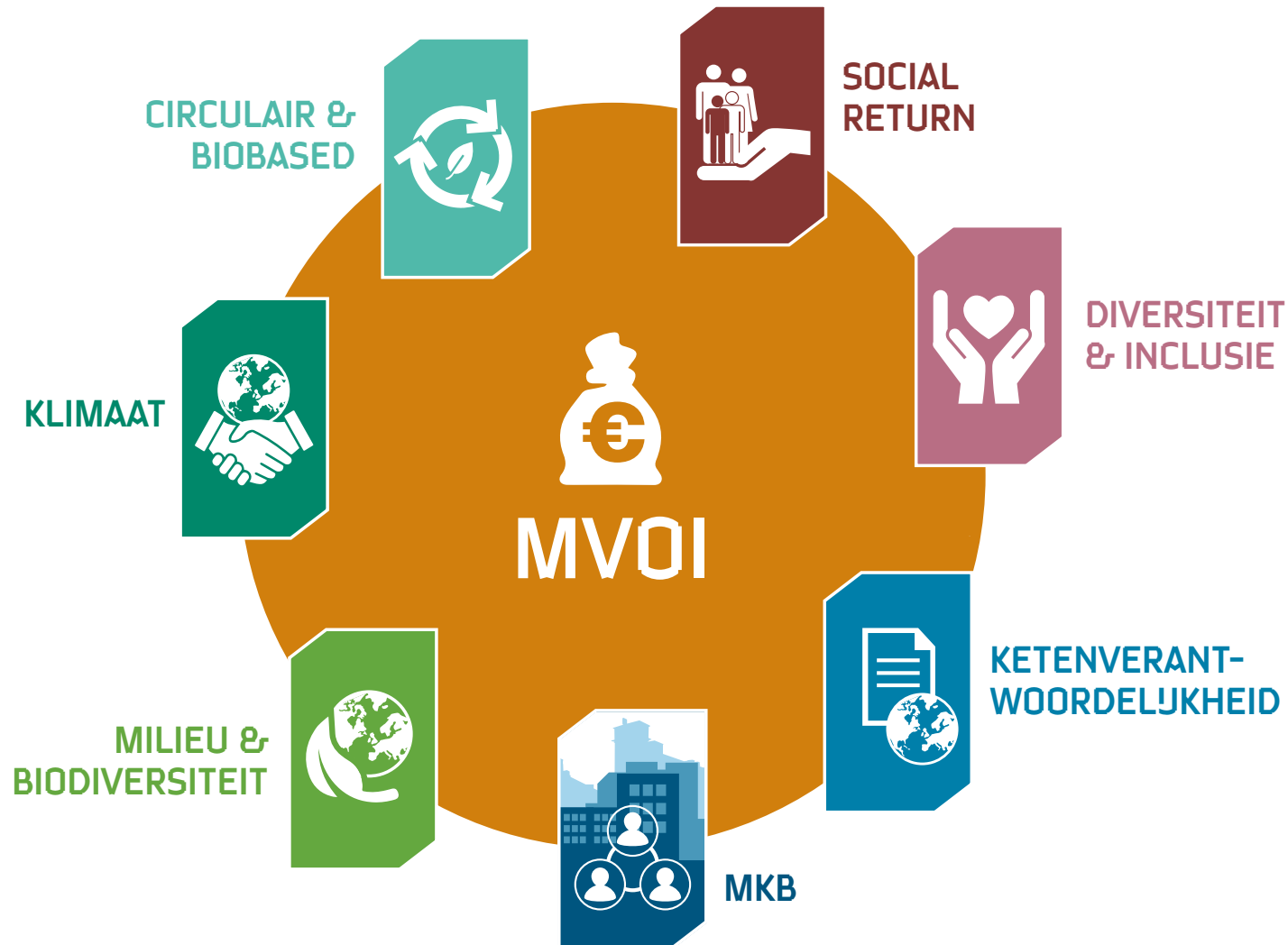
MVOI-expertteam

Een gemeente breed MVOI-expertteam ondersteunt de organisatie bij de uitvoering. Per MVOI-thema is een specialist aangewezen die fungeert als vraagbaak en helpt bij het vertalen van algemene MVOI-doelen naar opname in concrete opdrachten en aanbestedingen.

Deze experts volgen landelijke en sectorale ontwikkelingen, kennen de markt en delen kennis en instrumenten via intranet (VIBES) en interactieve kennissessies.

THEMA'S MVOI EINDHOVEN

Verder in dit document volgt de uitwerking van alle MVOI-thema's die binnen Eindhoven centraal staan.

THEMA KLIMAAT

DUURZAME ENERGIE EN TERUGDRINGEN CO₂

12 sectoren hebben het thema Klimaat opgenomen in hun sectorplan 2026

Eindhoven wordt een klimaatneutrale en gezonde stad, waarin iedereen profiteert van duurzame energie en een fijne en gezonde woonomgeving voor huidige en toekomstige generaties.

Ons doel is hernieuwbare energiebronnen te gebruiken, zoals zonne-energie, windenergie, geothermie en waterkracht in plaats van fossiele brandstoffen om elektriciteit op te wekken. We zorgen voor maatregelen en subsidies die emissies terugdringen en de opwek, opslag en transitie naar duurzame energie stimuleren.

De ambitie voor Klimaat

Eindhoven heeft al vroeg haar klimaatambities vastgelegd. In 2016, kort na het Akkoord van Parijs, stelde de gemeente een eigen Klimaatverordening vast met als duidelijke doelstelling: het terugdringen van de CO₂-uitstoot.

Voor 2030 wil Eindhoven minimaal 55% minder uitstoten dan in 1990. Voor 2050 werd oorspronkelijk ingezet op 95% reductie, maar dit doel is inmiddels aangescherpt. Sinds 2023 schrijft de nationale Klimaatwet volledige klimaatneutraliteit (netto nul) in 2050 voor. De gemeente werkt deze ambitie uit in het Klimaatplan 2026–2030.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact maken?

Voor het thema klimaat en CO2-reductie zijn dit de sectoren Ruimtelijk Beleid en Ontwikkeling, Stadsbedrijf, Economie en Cultuur en Ruimtelijke Projecten en Programma's. Met deze sectoren gaan we vooral hard aan de slag om onze stad aardgasvrij en het energiesysteem toekomstbestendig te maken. Elke sector kan echter in eigen inkoop bijdragen aan klimaat.

Wat doen we al?

Eindhoven toont op dit thema leiderschap richting de markt en andere partijen doordat het thema standaard wordt toegepast. CO2-reductie wordt structureel meegenomen in aanbestedingen, bijvoorbeeld bij het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed en bij opdrachten met veel transportbewegingen, zoals de aanbestedingen voor Gymvervoer, Leerlingenvervoer en Taxibus. Zo stimuleren we opdrachtnemers om actief uitstoot te verminderen.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen zijn veel en ingrijpend, het thema Klimaat (of het nu CO2 uitstoot, energie, netcongestie, of de verplichtingen uit Energy performance of buildings directive, de EPBD- richtlijn betreft) komt in ieder project terug. Er zijn meerdere gemeentelijk programma's die hiermee aan de slag gaan: Warmteprogramma, Masterplan Mobiliteit, Programma Bodem en Ondergrond, Programma Gezonde Leefomgeving, Programma Klimaatadaptatie. Ook werken we aan CO2-reductie in ons ICT gebruik via de aanpak duurzame digitalisering.

Wat zijn de uitdagingen?

De belangrijkste uitdaging is het beter verankeren van onze ambities in het omgevingsbeleid. Daarnaast vraagt de uitvoering binnen projecten om verbetering, met duidelijkere processen en een betere overdracht tussen projectfases.

Doelen 2030

In 2030 stellen we bij de start van alle nieuwe projecten ambitieuze doelen vast voor energie, klimaat, circulariteit en biobased bouwen. Deze projecten dragen direct bij aan de CO2-reductiedoelen uit het Klimaatplan 2026–2030.

Monitoring & Borging

Sinds 2016 is de klimaatbegroting onderdeel van de Planning & Controlcyclus, met inzicht via de klimaatrapportage en sinds 2024 ook ClimateView (Eindhoven- Klimaat-actieplan 2030). Daarnaast bouwen we aan interne monitoring op basis van een projectenportfolio met voortgangsgesprekken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. KPI's uit aanbestedingen worden jaarlijks geanalyseerd.

Waar gaan we mee aan de slag de komende jaren?

De focus ligt op de uitvoering van het Klimaatplan en het versnellen van de energietransitie.

PRAKTIJKVOORBEELD KLIMAAT

Slim verduurzamen van gemeentelijke gebouwen

Onder de noemer Slim Verduurzamen Gemeentelijke Gebouwen worden in tien jaar tijd vijf gemeentelijke panden verduurzaamd: NRE, Stadhuis, Stadhuistoren, Mercado en het Van Abbemuseum.

Het Stadhuis en de Stadhuistoren zijn in 2020 opgeleverd en inmiddels volledig aardgasvrij, dankzij een Warmte-Koude Opslag (WKO) met gebruik van water uit de Dommel.

Resultaten

- CO₂-besparing Stadhuistoren: 300 ton per jaar (>50%).
- CO₂-besparing Stadhuis: 200 ton per jaar (>30%).

De besparing op energiekosten wordt ingezet als vliegwiel voor nieuwe duurzaamheidsinvesteringen, zowel in deze gebouwen als in andere panden.

Deze vorm van **sustainable financial engineering** heeft zich bewezen en is inmiddels uitgegroeid tot een standaardaanpak.

THEMA CIRCULAIR & BIOBASED

DUURZAME MATERIALEN

8 sectoren hebben het thema Circulair & biobased opgenomen in hun sectorplan 2026

Eindhoven zet in op het zorgvuldig en verantwoord gebruik van materialen en grondstoffen, met oog voor mens en milieu gedurende de hele levensduur: van ontwerp en productie tot gebruik en hergebruik. Door circulair en biobased te werken, verminderen we de afhankelijkheid van schaarse grondstoffen en beperken we negatieve milieueffecten.

We streven naar een circulaire economie met gezonde, natuurlijke en hernieuwbare materialen, die zo lang mogelijk worden hergebruikt. Zo besparen we grondstoffen, verlagen we CO₂-uitstoot, voorkomen we afval en dragen we bij aan het herstel en de bescherming van onze natuur.

De ambitie voor Circulair & biobased

Eindhoven werkt toe naar een volledig circulaire economie in 2050. Dit betekent dat grondstoffen zoveel mogelijk worden hergebruikt en dat het gebruik van nieuwe, niet-hernieuwbare grondstoffen sterk wordt verminderd.

Als tussenstap willen we dit materiaalgebruik in 2030 gehalveerd hebben. We zetten waar mogelijk in op meer hergebruik, levensduurverlenging, recycling en natuurlijke, biobased materialen.

Deze ambitie is vastgelegd in de Omgevingsvisie en sluit aan bij landelijke en Europese doelen voor circulaire economie, klimaat en efficiënt gebruik van de beperkte hoeveelheid grondstoffen in Europa. Circulariteit wordt gezien als een belangrijke strategie voor meer Europese onafhankelijkheid van andere werelddelen voor kritieke grondstoffen.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact maken?

De grootste circulaire impact ligt bij sectoren die veel materialen gebruiken.

- Bij het ontwerp, beheer en inkoop voor de openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed.
- Beleid bij wonen en voorzieningen, energietransitie en klimaatadaptatie.
- Bij interne bedrijfsvoering: consumptiegoederen zoals cateringbenodigdheden, elektrische en elektronische hardware, meubilair, textiel en afval.

Waar staan we nu?

Eindhoven past circulariteit al actief toe in projecten en aanbestedingen. Via duidelijke gunningscriteria en richtlijnen stimuleren we hergebruik en duurzame materiaalkeuzes. Bij asfalt is circulair de norm (pas toe of leg uit) en wordt al sinds 2019 extra waarde toegekend aan circulaire mengsels met een langere levensduur. Dit heeft als resultaat gemiddeld 70% circulair asfalt bij aanleg. Voor beton en bakstenen gelden minimeisen. We sluiten materiaalkringlopen via centrale depots: grond en zand worden hergebruikt via het gronddepot, hout via een eigen houtdepot en straatmeubilair uit de openbare ruimte via de gemeentewerf.

Daarnaast is al veel ervaring met:

- Circulair groenbeheer.
- Circulaire renovatie van gemeentelijk vastgoed.
- Circulaire gronduitgiftes.

Deze praktijkvoorbeelden vormen een goede basis om circulair werken verder te versterken en breder toe te passen.

Ontwikkelingen

De komende jaren normeren we circulair werken steeds meer:

- De Europese Circular Economy Act kan gemeenten verplichten om circulaire criteria standaard toe te passen in aanbestedingen.
- Ook bij de aanschaf van producten zoals meubilair, kleding en elektronica verankeren we circulariteit in de uit te vragen opdrachten.
- Het materiaalgebruik bij vastgoedprojecten wordt herzien om circulair en biobased bouwen te bevorderen.
- Door de aanpassing van de Energy Performance of Buildings Directive (EPBD), wordt niet alleen meer de directe uitstoot in de gebruiksfase gemeten, maar vanaf 2030 ook het energiegebruik in de hele levenscyclus, dus ook bij de productie van de materialen.
- De Omgevingswet biedt gemeenten meer ruimte om circulaire eisen op te nemen in omgevingsplannen, bijvoorbeeld bij gronduitgifte.

Trudo bouwt met bouwbedrijf Hazenberg 26 appartementen voor starters op de St. Catharinastraat. De woningen worden geïsoleerd met een circulair en duurzaam isolatiemateriaal, gemaakt van oude spijkerbroeken.

Wat zijn de uitdagingen?

De belangrijkste uitdagingen zijn:

- **Verankering** - Circulariteit steviger integreren in ruimtelijk beleid, organisatiebreed en consistent toepassen en de juiste vertaling maken naar projecten en inkoopprocessen.
- **Inzicht en monitoring** - Meer grip krijgen op materiaalstromen en de bijbehorende CO2-uitstoot, om beter te kunnen sturen.
- **Zichtbaarheid** - Kennis en ervaring uit bestaande projecten actief delen om opschaling mogelijk te maken.

Doelstelling

In 2030 is het gebruik van nieuwe, niet-hernieuwbare grondstoffen gehalveerd.

Monitoring & Borging

Via de BIS-formulieren (de standaard registratie bij aanbestedingen vanaf €30.000) ontstaat inzicht in aanbestedingen met circulaire criteria. Hoewel we structurele monitoring nog ontwikkelen en inrichten, is veel data al beschikbaar. Bijvoorbeeld uit bestekken om het aandeel gerecycled materiaal in asfalt te bepalen.

PRAKTIJKVOORBEELD CIRCULAIR & BIOBASED

100% duurzaam onderhoudsproject Generaal Pattonlaan

Bij de uitvoering van de herinrichting van de Generaal Pattonlaan is 100% duurzaam gewerkt: uitgevoerd met elektrisch materieel (voertuigen, gereedschappen en machines) en duurzame materialen.

Straatstenen zijn hergebruikt en bij het realiseren van plantvakken kon de aanwezige grond worden opgewaardeerd naar teelaarde. Dat scheelt geld, materiaal, tijd en elektriciteit. Als we dat in cijfers omzetten, ontstaan de volgende optimalisaties:

- Hergebruik van circa 800 m³ vrijkomende grond.
- Opwaardering ter plaatse van circa 200 m³ grond tot teelaarde voor beplanting.
- Toepassing van circa 2.200 m² biobased betontegels, geproduceerd met gerecycled olifantsgras en betonpuin.
- Hergebruik van circa 340 m² vrijkomende betonstraatstenen.
- Besparing van circa 500 ton funderingsmateriaal door toepassen van wapeningsdoek, waardoor 10 cm fundering wordt bespaard.
- Realisatie van circa 3.446 m² fundering met vrijkomend (opgewaardeerd) menggranulaat.

Door het hergebruik voorkomen we bovendien meer dan 100 transportbewegingen met zware vrachtwagens van en naar het werk.

Het verwisselen van een accupakket in de rupskraan op de Generaal Pattonlaan waar 100% emissieloos materieel wordt ingezet.

THEMA MILIEU & BIODIVERSITEIT

KLIMAATROBUUST, GEZONDHEID & BIODIVERSITEIT

7 sectoren hebben het thema Milieu & biodiversiteit opgenomen in hun sectorplan 2026

Eindhoven wil, als centrum van de Brainport regio, een aantrekkelijke, gezonde, leefbare en klimaatbestendige stad zijn en blijven. Groen vormt hierbij een belangrijke basis: het koelt de stad, vermindert wateroverlast, versterkt biodiversiteit en draagt aantoonbaar bij aan de gezondheid en leefkwaliteit van Eindhovenaren.

We bouwen en ontwikkelen natuurinclusief, creëren ruimte voor water en groen en kiezen voor duurzaam gebruik van materialen. Tegelijk beperken we milieuverontreiniging en verbeteren we de luchtkwaliteit onder andere door schone, emissievrije bouwplaatsen.

De ambitie voor Milieu & biodiversiteit

Eindhoven wil in 2050 een stad zijn die klimaatrobuust is en waarin biodiversiteit en gezondheid vanzelfsprekend onderdeel zijn van de leefomgeving.

Dit betekent:

- Slim omgaan met extreme hitte, droogte en piekbuien.
- Een stevige en gevarieerde vergroening van versteende, groenarme wijken en centra en gebieden met een lage natuurwaarde ([Natuurpuntenkaart | Eindhovenduurzaam](#)).
- Een netwerk van ecologische verbindingen tussen o.a. groene wiggen zoals Gennep Parken, Karpen en Noordwest en alles daartussen zoals o.a. Dommel, Stadswandelpark, andere waterlopen en groene linten volgens ons NatuurNetwerk Eindhoven (NNE).
- Voorkeur voor inheemse soorten (raadpleeg ter inspiratie onze 40 van 040 lijsten: [40 van 040 | Eindhovenduurzaam](#)) en een gezonde bodem passend bij de geomorfologische ondergrond. Hierdoor kunnen ook dieren een plek vinden in de stad zonder overlast voor mensen.
- Natuurinclusief ontwikkelen en bouwen als vaste eis bij nieuwbouw en herontwikkeling. Kansen voor behoud, verbetering en verbindingen voor fauna worden actief opgepakt (eventueel in overleg met de betreffende adviseurs).
- Een leefomgeving die mentale en fysieke gezondheid bevordert: schaduw, ruimte om te bewegen, rust en natuurbeleving.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact halen?

Op verschillende plekken in de organisatie kunnen we veel impact maken door klimaatadaptatie en biodiversiteit stevig te verankeren:

- Binnen de **sector Ruimtelijk Beleid en Ontwikkeling** ligt de sleutel in gebieds- en projectkaders en in bewust opdrachtgeverschap.
- De **sector Stadsbedrijf** speelt een belangrijke rol in ontwerp, uitvoering, ecologisch beheer en de manier waarop opdrachten worden vormgegeven. Er zijn kansen om biodiversiteit, bodemkwaliteit en klimaatdoelen te integreren in de dagelijkse werkmethode. Daarnaast kiezen we voor duurzame materiaalkeuzes en emissieloze werkmethoden.
- **Sector Economie en Cultuur** kan vooral impact maken via opdrachtgeverschap en door ondernemers actief te betrekken en bewust te maken. We kiezen voor vergroening van bedrijventerreinen en maken ondernemers bewust van biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Waar staan we nu?

Ten aanzien van dit thema zit de gemeente in de fase van leiderschap: het thema wordt standaard meegenomen.

- Vooruitlopend aan de ondertekening van het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen in 2023 stimuleerde Eindhoven al op inzet van duurzame machines. Door te kiezen voor elektrisch en waterstof-aangedreven materieel wordt de uitstoot op bouwplaatsen sterk teruggedrongen. Met deze brede aanpak biedt Eindhoven duidelijkheid en investeringszekerheid richting de markt en vervult het een voortrekkersrol voor andere gemeenten. We zijn trots dat deze door Eindhoven ontwikkelde praktische methode door aanbestedende diensten en markt wordt omarmd.
- In Eindhoven is 60% van het ingezette materieel in GWW-projecten, stedelijk onderhoud en gemeentelijk vastgoed volledig emissieloos.
- Verder nemen we de Milieukostenindicator (MKI) op als gunningscriterium bij grote GWW-aanbestedingen.
- Bij projecten in de openbare ruimte hanteren we duidelijke en concrete eisen. Nieuwbouw van vastgoed moet voldoen aan de Rekentool Klimaatopgave, waardoor klimaatdoelen meetbaar zijn.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen vragen we om inzicht in de gezondheidswinst voor inwoners.
- Biodiversiteit is verankerd in beheeropdrachten via ecologisch ontwerp, beheermaatregelen, materiaalkeuzes en monitoring van het beheer. Ook wordt er vanuit beleid structureel gemonitord waardoor inzicht is in lange termijn doelen op het gebied van biodiversiteit.
- Eindhoven stimuleert actief ontharden en kwalitatief vergroenen om hittestress te verminderen en biodiversiteit te versterken. Dit ondersteunen we met praktische tools (zoals de kansencartaar biodiversiteit) en informatie voor inwoners en organisaties.

Daarnaast werken we aan duidelijke doelen en beleid via omgevingsprogramma's:

- Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie (in wording).
- Omgevingsprogramma Gezonde Leefomgeving.

Ontwikkelingen

Het Rijk werkt aan wetgeving die het gebruik van de Milieukostenindicator (MKI) in bouwprojecten verplicht stelt. De belangrijkste maatregelen zijn:

- Verplichte minimum MKI-eisen voor materialen (beton, staal en asfalt).
- Verplichte inzet MKI als gunningscriterium bij grote GWW-aanbestedingen.
- Eindhoven zet daarnaast in op het afwegen van ontwerpkeuzes op basis van MKI.

Dit zorgt voor duidelijke, landelijke regels en geeft marktpartijen meer zekerheid om te investeren.

In de transitie naar emissieloze bouwplaatsen zijn de belangrijke ontwikkelingen:

- Ontwikkelen van sterke projectlaadinfrastructuur.
- Versterken monitoring van materieelinzet.

Eindhoven werkt ook aan een 40 van 040 lijst van gidssoorten waarmee bij ontwikkelingen gebruik kan worden gemaakt van aansprekende fauna soorten met handelingsperspectief.

Wat zijn de uitdagingen?

De grootste uitdagingen liggen bij biodiversiteit en luchtkwaliteit.

Het is niet altijd eenvoudig om biodiversiteitsambities consequent mee te nemen, zeker wanneer de druk groot is om snel veel woningen te bouwen. Dan vraagt het extra aandacht om natuur en leefkwaliteit niet uit het oog te verliezen.

Voor luchtkwaliteit vormt de laadinfrastructuur een belangrijk knelpunt. De opgave is om tijdig voldoende en efficiënte laadcapaciteit te realiseren, zodat emissieloze bouwplaatsen ook in de praktijk mogelijk worden.

Doelen 2030

Voor 2030 heeft Eindhoven drie duidelijke gezondheidsdoelstellingen:

- Drie extra gezonde levensjaren per inwoner.
- 20% minder gezondheidsverschillen tussen wijken.
- Structurele verankering van gezondheid in ruimtelijke ontwikkelingen.

Daarnaast is in 2030:

- MKI de standaard voor alle grote projecten.
- Focussen we op de top 10 meest milieubelastende materialen.
- Hebben we KPI's voor biodiversiteit ontwikkeld waaronder:
 - geen achteruitgang van boomkroonvolume
 - vergroening van versteende ruimte
 - versterking van ecologische verbindingen
 - geen achteruitgang van wilde bijen (volgens de natuurherstelverordening)

Monitoring & Borging

Jaarlijks analyseren we projectinschrijvingen met asfalt om de gemiddelde MKI-waarde te bepalen. Voor gezondheid starten we met een Gezondheidskaart met acht indicatoren als nulmeting, die we jaarlijks actualiseren. Voor biodiversiteit wordt de gehele stad vierjaarlijks gemonitord op een aantal soortgroepen.

PRAKTIJKVOORBEELD MILIEU & BIODIVERSITEIT

Missie Bladgoud

Sinds 2020 past Eindhoven Missie Bladgoud toe: bladeren blijven liggen in plantvakken of worden versnipperd en opgeslagen, en na de winter gebruikt in plantvakken als compost/mulchlaag. Zo sluiten natuurlijke kringlopen beter aan op het beheer van de openbare ruimte.

De aanpak breiden we stapsgewijs uit naar andere delen in de stad. Bladeren voeden de bodem, beschermen planten tegen kou en droogte

en bieden ruimte aan insecten en andere dieren. Tegelijk vermindert dit transport, verwerking en inzet van machines.

Impact

Meer biodiversiteit, gezondere bodem en duurzamer beheer van de openbare ruimte. Ook wordt gewerkt aan het verhogen van de hoeveelheid dood hout in de plantsoenen.

THEMA MKB

MIDDEN- EN KLEINBEDRUF VRIENDELIJK

4 sectoren hebben het thema MKB opgenomen in hun sectorplan 2026

Eindhoven ziet het MKB als motor van de regionale economie en wil daarom zichtbaar zijn als opdrachtgever voor zowel lokale als regionale MKB-bedrijven.

De ambitie voor MKB

In het Bestuursakkoord, de Visie op Inkoop en het MKB-plan hebben we vastgelegd dat we lokale ondernemers meer kansen bieden door:

- Aanbestedingen toegankelijker te maken.
- MKB-vriendelijk in te kopen.
- Kennis over aanbestedingen bij (innovatieve) bedrijven te stimuleren.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact maken?

MKB vriendelijk inkopen kan bij alle sectoren ingezet worden. We zien dat binnen de organisatie overal stappen zijn gezet, echter door meer bewust stil te staan bij het MKB Vriendelijk Inkopen kunnen we de impact organisatiebreed vergroten.

Waar nu staan we nu?

- We vergroten de kansen voor het MKB door de schaalgrootte en het contracttype opdrachten af te stemmen op de markt. Waar mogelijk verdelen we grotere opdrachten in percelen. We stimuleren bedrijven om als onderaannemer deel te nemen of zelf onderaannemers in te zetten.
- Het delen van kennis over aanbesteden wordt gefaciliteerd en gestimuleerd door bijvoorbeeld een MKB-Inkoopdag of sessies met een ondernemersvereniging.
- In het inkoopbeleid is opgenomen dat bij meervoudig onderhandse opdrachten twee MKB-bedrijven en/of twee bedrijven uit de regio worden gevraagd een aanbieding te doen (mits dat technisch kan en proportioneel is).
- Voor een aantal inkoopcategorieën zijn MKB vriendelijke groslijsten beschikbaar.

We zetten ons actief in voor een sterke band met het lokale bedrijfsleven en zijn trots op de resultaten die we samen boeken:

- In 2023 is Eindhoven door de Vereniging MKB INFRA uitgeroepen tot de **MKB-vriendelijkste infra-aanbesteder**. Deze erkenning bevestigt onze inzet voor MKB-bedrijven en de aandacht voor passende aanbestedingen, duidelijke communicatie en samenwerking met de markt. Binnen cluster Ruimtelijk Economische Opgaven (REO) faciliteren we al jaren bijeenkomsten voor partijen uit de bouw- en infrasector om de marktsamenwerking te optimaliseren.
- De **betalingsregeling MKB-infra** wordt binnen het cluster REO toegepast zodat de cashflow van de bedrijven aanzienlijk verbetert doordat de facturen eerder worden betaald en zij daardoor minder voorfinanciering hoeven te plegen. Bijkomende verplichting is dat de contractanten hun eigen keten verplicht ook sneller moeten betalen.
- Lokale Impact in het Sociaal Domein: Van de bijna 300 gecontracteerde partners binnen het Sociaal Domein behoort maar liefst 50% (150 partijen) tot het lokale of regionale MKB.

Ontwikkelingen

Er is geen landelijke verplichting, maar Europa stuurt wel op betere toegang van het MKB tot aanbestedingen. Of dit leidt tot aanpassingen in Europese regels is nog niet duidelijk.

Wat zijn de uitdagingen?

We leggen onze opdrachtnemers (dus ook het MKB) verplichtingen op die een bijdrage leveren aan de maatschappelijke (MVOI) thema's. Niet alle MKB-bedrijven zijn daar nu al toe in staat. Daar moeten we rekening mee houden.

Doelstelling 2030

- We betrekken het MKB op een structurele manier bij onze inkopen.
- We vergroten de vindbaarheid en zichtbaarheid van onze opdrachten.
- We gebruiken heldere taal en blijven kijken waar we procedures en documenten kunnen vereenvoudigen.
- In 2030 ligt het aandeel MKB-vriendelijke inkopen hoger dan tijdens de nulmeting van 2026.

Monitoring en borging

Bij elke aanbesteding houden we al bij of deze MKB-vriendelijk is ingericht. We willen dit verder uitbreiden door ook inzicht te krijgen in het aantal MKB-inschrijvingen en de omvang daarvan.

Waar gaan we mee aan de slag de komende jaren?

In 2026 wordt een nieuw MKB-uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode vanaf 2027, met daarin expliciet aandacht voor MKB-vriendelijk inkopen. Ook het inkoopbeleid herzien we de komende periode en stellen we opnieuw vast.

PRAKTIJKVOORBEELD MKB

Aanbesteding onderhoud gemeentelijk vastgoed

Door het MKB bewust een plek te geven in de aanbesteding en de opdracht op te delen in overzichtelijke percelen, heeft Eindhoven onderhoudswerkzaamheden zoals schilderwerk, dakwerk en bouwkundige werkzaamheden succesvol gegund aan zeven MKB-bedrijven uit Eindhoven en de regio.

De opzet maakte het voor lokale partijen mogelijk om zelfstandig of in combinatie in te schrijven, zonder dat schaalgrootte een belemmering werd.

Kenmerken van deze MKB-vriendelijke aanbesteding:

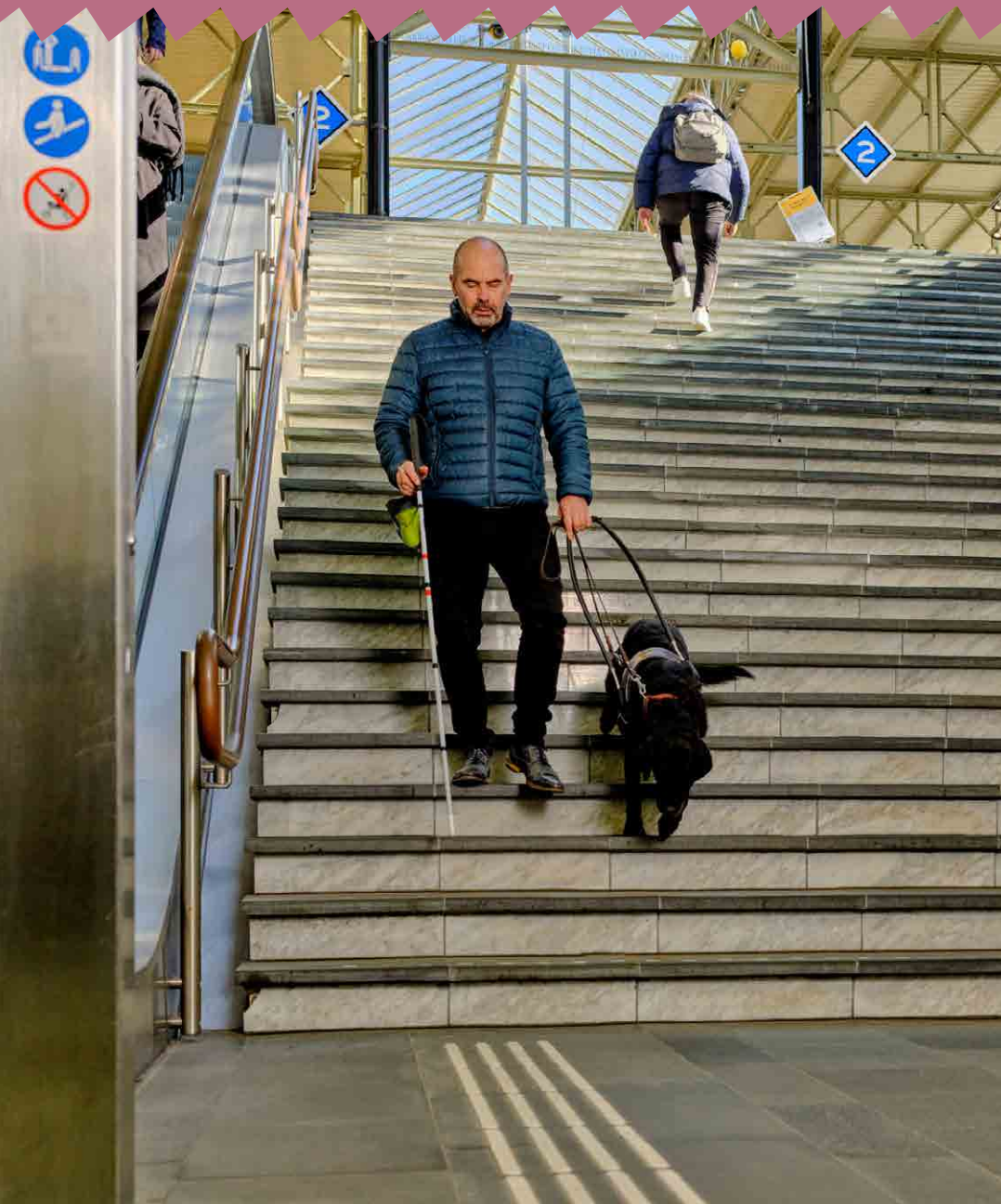
- Opdeling van de opdracht in percelen per discipline.
- Ruimte voor regionale MKB-bedrijven om direct te contracteren.
- Duidelijke en proportionele eisen, passend bij de aard van het werk.

Belangrijke gunningscriteria waren:

- Emissieloos transport.
- Social Return.
- Heldere reactietijden.
- Planmatig onderhoud.

Deze aanpak laat zien dat MKB-vriendelijk aanbesteden goed samengaat met kwaliteit en maatschappelijke impact.

THEMA DIVERSITEIT & INCLUSIE

INCLUSIEF SAMENLEVEN

4 sectoren hebben het thema Diversiteit & inclusie opgenomen in hun sectorplan 2026

De gemeente Eindhoven wil een diverse en inclusieve stad zijn. Een stad waarin het fijn is om te werken, wonen en leven. Een stad die van ons allemaal is, waar we oog hebben voor elkaar en waar iedereen zichzelf mag zijn. En waarin we samen in verbondenheid blijvend bijdragen aan de inclusieve samenleving. Ongeacht waar je vandaan komt, hoe oud je bent, waarin je gelooft of van wie je houdt. We zijn zelf een voorbeeld voor de stad en dagen onze partners uit dat ook te zijn.

De ambitie voor Diversiteit & inclusie

De gemeente Eindhoven onderstreept het belang van Diversiteit & Inclusie met de ondertekening van de Charter Diversiteit. Daarnaast zijn Diversiteit & Inclusie vastgelegd in het beleid Inclusief Samenleven en de Lokale Inclusie Agenda. Zo zorgt Eindhoven voor een stevige inbedding binnen de eigen organisatie en stimuleert de gemeente via inkoop en aanbestedingen ook opdrachtnemers om aandacht voor dit thema te hebben.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact maken?

Aandacht voor Diversiteit & Inclusie is in alle sectoren van belang. Het Ruimtelijk Domein kan grote impact maken in het inclusief en toegankelijk inrichten van de stad, het Sociaal Domein bij het vereisen van beleid op diversiteit en inclusie bij aanbestedingen voor diensten. P&O kan D&I toepassen in ons eigen personeelsbeleid.

Waar staat Eindhoven nu?

We hebben een Uitvoeringsprogramma Diversiteit & Inclusie (P&O) gericht op de interne organisatie, om dit thema binnen de gemeentelijke organisatie te versterken en talent binnen de organisatie te behouden.

Ook is er aandacht voor dit thema in het Ruimtelijk Domein, waar wordt gewerkt aan inclusieve ontwerpen, voorzieningen en samenwerking, om zo toegankelijkheid, ontmoeting, sociale veiligheid en het betrekken van verschillende doelgroepen te stimuleren.

In het Sociaal Domein hebben we in 2025 stappen gezet met betrekking tot het opnemen van Diversiteit & Inclusie als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde in aanbestedingen. Dit kreeg concreet vorm bij:

- aanbesteding van de arbeidsparticipatie statushouders;
- aanbesteding Tijdelijke Gemeentelijke (Asiel)Opvang;
- aanbesteding GOO Gemeentelijke Opvang Oekraïners.

Daarnaast heeft Eindhoven een Lokale Inclusie Agenda (LIA) gericht op het vergroten van toegankelijkheid voor mensen met een beperking, en een Beleidsplan en Uitvoeringsprogramma Diversiteit & Inclusie 'Inclusief Samenleven' met zo'n 200 activiteiten. Dit programma is gericht op het bevorderen van dit thema in de stad. Eindhoven legt actief connecties met maatschappelijke partners in de stad en stimuleert D&I via communicatie, subsidies, activiteiten en samenwerkingsverbanden

Deze initiatieven versterken inclusie binnen de stad en organisatie.

Ontwikkelingen

Hoewel er geen wettelijke verplichting is, worden gemeenten via landelijke handreikingen (zoals van PIANOo en de Rijksinkoop samenwerking) gestimuleerd om Diversiteit & Inclusie mee te nemen in hun inkoop.

Wat zijn de uitdagingen?

De grootste uitdaging is het vergroten van bewustzijn, kennis en urgentie bij medewerkers én opdrachtnemers.

Doelen 2030

- We willen Diversiteit & Inclusie een structurele plek geven bij aanbestedingen.
- Waar gaan we mee aan de slag de komende jaren?
- We gaan met kennissessies en trainingen de expertise vergroten om kansen optimaal te benutten.

PRAKTIJKVOORBEELD DIVERSITEIT & INCLUSIE

Aanbesteding gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO)

In deze aanbesteding heeft Eindhoven Diversiteit & Inclusie als uitvoeringsvoorwaarde opgenomen. De inschrijver moest beschikken over een schriftelijk diversiteitsbeleid voor de interne organisatie en een schriftelijk antidiscriminatiebeleid hebben.

THEMA KETENVERANT- WOORDELIJKHEID

EEN VERANTWOORDE KETEN

2 sectoren hebben het thema Ketenverantwoordelijkheid opgenomen in hun sectorplan 2026

In Eindhoven willen we zakendoen met bedrijven, in het binnen- en buitenland, die rekening houden met mensenrechten, werkomstandigheden en milieu. Bedrijven die hun verantwoordelijkheid nemen bij de totstandkoming van producten en diensten in hun eigen bedrijfsvoering en die van hun toeleveringsketens.

De ambitie voor Ketenverantwoordelijkheid

Ketenverantwoordelijkheid gaat over zowel onze eigen verantwoordelijkheid als gemeente, als die van alle betrokken partijen in de (internationale) productieketen. Samen dragen we de verantwoordelijkheid voor goede omstandigheden voor mens & milieu. Met onze inkoop en aanbestedingen stimuleren we leveranciers om misstanden in hun ketens te herkennen en aan te pakken. Misstanden zoals kinderarbeid, financiële uitbuiting, ongezonde of onveilige werkomstandigheden, gedwongen arbeid, schending van mensenrechten of milieuverontreiniging en ontbossing. Dit doen we vooral door het toepassen van 'gepaste zorgvuldigheid' (due diligence) in risicovolle aanbestedingen.

Bij Europese aanbestedingen van producten uit de risico categorieën/risicolanden stellen we Internationale Sociale Voorwaarden (ISV), minimaal door bepalingen in de Algemene Inkoop Voorwaarden of in de vorm van een bijzondere uitvoeringsvoorwaarde. De ISV-voorwaarden verplichten de leverancier om risico's op het gebied van arbeid, mensenrechten en milieu in de keten te analyseren en via due diligence te minimaliseren of te voorkomen. Extra inzet wordt ad hoc toegepast via selectie/minimumeisen, gunningscriteria en/of contractbepalingen. Zo dragen we als stad bij aan het verminderen van sociale misstanden en milieurisico's in de lokale, nationale en internationale toeleveringsketen.

Onze ambitie ten aanzien van ketenverantwoordelijkheid is primair verankerd in het Beleid Sociale Voorwaarden Duurzaam Inkopen. Maar ketenverantwoordelijkheid vormt ook een integraal onderdeel van verschillende beleidsstukken, waarvan het Klimaatplan 2026–2030, het Social Return beleid, de Visie op Inkoop 2022- 2025 (verlengd) en het TruStone-convenant de belangrijkste zijn.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact maken?

Bij de inkoop bij productgroepen met hoge ketenrisico's zoals bouwmaterialen (bv. natuursteen, beton, staal, hout en glas), bedrijfskleding, elektronica en hardware (zoals ICT-apparatuur, telefonie, datacenters en dataverbindingen), catering & voedselproducten, afvalbeheer, energie, transport en kantoormeubilair en kantoorbenodigdheden.

Waar staat we nu?

We zetten in op vergroten van toepassing van het thema. Daarbij hoort een nulmeting, risicoanalyse, monitoring en activiteiten gericht op bewustwording en kennisvergroting voor opdrachtgevers, beleidsmakers, inkopers & contractmanagers.

Ketenverantwoordelijkheid is opgenomen in de algemene inkoopvoorwaarden en geldt als inspanningsverplichting voor leveranciers.

- Er zijn goede voorbeelden van aanbestedingen in risicocategorieën waarbij een due-diligenceonderzoek is uitgevoerd.

- Het TruStone Initiatief (een internationaal convenant met als doel de productie en inkoop van natuursteen te verduurzamen en misstanden in de keten aan te pakken) is verlengd met een tweede termijn tot 2030 en passen we toe bij de relevante inkoopprojecten binnen het Ruimtelijk Domein.
- Om ketenverantwoordelijkheid intern meer te laten leven, organiseren we activiteiten zoals een themadag Ketenverantwoordelijkheid en delen we relevante en actuele informatie via Intranet Vibes, zoals wetgeving, risicocategorieën, bestekteksten, eisen en contractbepalingen, checklist beoordelen leveranciers, et cetera.

Andere mooie resultaten waar we trots op zijn:

- Er is beleid opgesteld voor toepassing van Internationale Sociale Voorwaarden bij relevante Europese aanbestedingen zoals drankautomaten en bedrijfskleding.
- Er is ervaring opgedaan met Internationale Sociale Voorwaarden bij de aanbesteding telefonie, ondersteund door de Rijksoverheid.
- Kennis en goede voorbeelden worden gedeeld via intranet.
- Nieuwe ontwikkelingen worden actief gevolgd in goede samenwerking met PIANOo, Rijk en belangrijke stakeholders.

Ontwikkelingen

De komende jaren krijgt ketenverantwoordelijkheid meer impact door nieuwe Europese en internationale ontwikkelingen zoals:

- Verplichte rapportage op duurzaamheid, inclusief ketenimpact voor bedrijven via de Europese Richtlijn CSRD.
- De Antiwegkijkwet verplicht due diligence voor grote ondernemingen. Dit raakt gemeenten via haar opdrachtnemers.
- EU Forced Labour Regulation – verbiedt producten met dwangarbeid in de keten.
- OESO/UNGP-richtlijnen – internationale standaarden voor IMVO, volgens deze richtlijnen hebben overheden een actieve zorgplicht om misstanden te voorkomen.
- EUDR Due Diligence waardoor leveranciers nu wettelijk verplicht zijn aan te tonen dat producten (zoals koffie en hout) vrij zijn van ontbossing en bosdegradatie en legaal geproduceerd zijn.

Door deze veranderingen worden ketentransparantie en risicoanalyse steeds gebruikelijker en verplicht voor (grote) ondernemingen.

Wat zijn de uitdagingen?

- Het is lastig om tot concrete Key Performance Indicators (KPI's) te komen voor het thema, niet alleen binnen Eindhoven maar ook landelijk.
- Daarnaast moet ketenverantwoordelijkheid ook tijdens de looptijd van overeenkomsten aandacht krijgen. Juist binnen het contractmanagement is ten aanzien van ketenverantwoordelijkheid veel winst te behalen in lopende contracten en overeenkomsten.
- Goede monitoring van ketenverantwoordelijkheid, bijvoorbeeld via de spendanalyse (uitgave analyse) is essentieel.

Doelstelling 2030

- Inzicht in welke producten, diensten en materialen binnen de gemeente vallen in risicocategorieën.
- Inzicht in aanbestedingen waarbij Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) en/of due diligence zijn opgenomen in de uitvraag.
- Inzicht in de mate waarin leveranciers bij deze contracten voldoen aan de afspraken, zoals het aanleveren van due-diligence rapportages.

Monitoring en borging

Op dit moment vindt nog geen monitoring plaats op dit thema. Dit moet nog worden ontwikkeld, bijvoorbeeld op basis van de spendanalyse, waarin MVOI-thema's zijn geïntegreerd.

Waar gaan we mee aan de slag de komende jaren?

- Vergroten inzicht in de risico categorieën binnen Europese aanbestedingen.
- Verder opnemen van internationale MVO (IMVO) in aanbestedingen en contractmanagement.
- Vergroten bewustwording binnen contractmanagement.
- Blijven versterken van bewustwording via themadagen en interne kennisdeling.
- We werken aan een nulmeting en structurele monitoring.
- Om de toepassing verder te versterken, is het wenselijk om te beschikken over duidelijke richtlijnen, praktische handvatten, KPI's en een uitvoeringsprogramma.

PRAKTIJKVOORBEELD KETENVERANTWOORDELIJKHEID

Aanbesteding Bedrijfskleding

In deze aanbesteding is ISV opgenomen in de geschiktheidseisen en als minimumeis.

Resultaat:

De opdracht is gegund aan BizzWear. Deze leverancier is gevraagd een rapportage op te leveren waarin hij rapporteert over de ontwikkelingen en resultaten op duurzaamheidsvlak, reductie van milieu-impact, ketenverantwoordelijkheid en SROI.

Deze aanpak laat zien dat het opnemen van ISV in aanbestedingen leidt tot meer transparantie en verantwoordelijkheid in de keten.

Aanbesteding duurzame herinrichting binnenstad

In deze aanbesteding voor de herinrichting van de binnenstad is expliciet ingezet op ketenverantwoordelijkheid via het IMVO-convenant TruStone.

Resultaat:

De opdracht is gegund aan Broeren, met Stonebase als onderaannemer, die via TruStone aantoonbaar werkt aan verantwoord natuursteen en zorgvuldige ketens.

Het opnemen van ketenverantwoordelijkheid in deze aanbesteding zorgt voor meer transparantie en een betere bestrijding van misstanden in de gehele keten.

THEMA SOCIAL RETURN

IEDEREEN DOET MEE

De sectoren hebben Social Return niet specifiek in hun sectorplannen genoemd omdat dit thema al gemeentebreed standaard wordt toegepast bij opdrachten boven €125.000,-

Eindhoven is een innovatieve, ondernemende en sociale stad, waar iedereen profiteert van de vooruitgang. Groei betekent niet alleen vooruitkijken, maar ook achteromkijken: kan iedereen wel meekomen? De verschillen tussen inwoners die wel en niet meeprofiteren van de florerende Brainporteconomie worden steeds meer zichtbaar. Ons doel is gelijke kansen, eerlijk delen, brede welvaart en het creëren van een 'Eindhoven voor iedereen'. Meer kansen creëren voor kwetsbare mensen, ook op het gebied van arbeidsparticipatie. Iedereen moet immers volwaardig kunnen meedoen in de samenleving.

De ambitie voor Social Return

We willen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans bieden om werkervaring op te doen, te leren en zo mogelijk duurzaam door te stromen naar regulier, betaald werk. Tegelijkertijd draagt Social Return bij aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven en organisaties:

- Meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen.
- Het stimuleren van sociaal ondernemerschap.

Door Social Return op te nemen in contracten, vragen wij opdrachtnemers om een deel van de aanneemsom te investeren in werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Met welke inzet kunnen we de meeste impact maken?

Social Return on investment (SROI) kan op alle sectoren en afdelingen worden uitgevraagd. De meeste impact maken we bij arbeidsintensieve opdrachten, waarbij het arbeidsdeel minstens 30% van de opdrachtsom bedraagt.

Waar staan we nu?

Social Return is inmiddels stevig ingebed in het inkoopproces en vast onderdeel van opdrachtgeven en inkopen. Eindhoven past het thema standaard toe en toont hierin leiderschap richting de markt en andere partijen.

Een overzicht van onze belangrijkste kaders op het gebied van Social Return:

- In Eindhoven geldt een Social Return verplichting voor arbeidsintensieve opdrachten met een waarde vanaf €125.000.
- Er is een duidelijk regionaal beleidskader: Dertien gemeenten in Zuidoost-Brabant werken samen met uniforme spelregels, zodat opdrachtnemers weten wat er verwacht wordt en de administratieve lasten beperkt blijven.
- Voor opdrachtnemers is een PSO-certificering (Prestatieladder Sociaal Ondernemen) één van de mogelijkheden om (deels) te voldoen aan de Social Return verplichting.
- Ondersteuning voor ondernemers: Via de helpdesk op ondernemendeindhoven.nl krijgen ondernemers gerichte ondersteuning om bij te dragen aan Social Return.
- Handhaving bij niet-nakomen: Als (deels) niet wordt voldaan aan de Social Return-verplichting, wordt er gehandhaafd via een boeteregeling. In de praktijk komt dit nauwelijks voor aangezien de opdrachtnemers de Social Return verplichting nakomen.

Een overzicht van onze belangrijkste resultaten op het gebied van Social Return:

- Eindhoven heeft zelf een certificering op trede 3 van de PSO-ladder en behoort tot de top 10% sociale werkgevers van Nederland.
- We monitoren en rapporteren periodiek over de inspanningen en resultaten, waaronder het aantal plaatsingen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Tussen 2018 en 2025 zijn 915 kandidaten vanuit Social Return geplaatst en bedroeg de gerealiseerde Social Return-waarde €142.800.579,- (zie: <https://infogram.com/sroi-2025-1h0n25op7nwez4p>).

Ontwikkelingen

- We actualiseren elke vier jaar het regionale Social Return beleid en geldt opnieuw voor alle opdrachten vanaf 1 januari 2026. De landelijke Wet Banenafpraak en Participatiewet blijven richtinggevend.
- Sociale ondernemers: Het aantal opdrachtnemers dat sociaal onderneemt en regionaal sociaal inkoopt stijgt gestaag en deze groep draagt actief bij aan het realiseren van de Social Return-doelstellingen binnen Eindhoven.

Wat zijn de uitdagingen?

We willen bij de voorbereiding van opdrachten, aan de “ontwerptafel”, bespreken wat de mogelijkheden zijn om werk voor de kwetsbare doelgroep in de opdracht mee te nemen. We willen vaker andere aanbestedingsvormen toepassen waarbij meer rekening wordt gehouden met sociale ondernemers (in de regio), zoals voorbehouden opdrachten.

Doelstelling 2030

- Inzicht krijgen in het percentage van alle opdrachten van Eindhoven waar Social Return is toegepast.
- Nog meer impact maken met Social Return zodat iedereen volwaardig mee kan doen in de maatschappij.
- Inclusief ondernemen in de regio zoveel mogelijk stimuleren (via Social Return) door te informeren, faciliteren en te verbinden (regionale sociale keteninkoop stimuleren).

Monitoring en borging

We monitoren nu alle contracten met een Social Return verplichting. Wij monitoren momenteel onder andere op:

- Gemaakte impact op aantal contracten met Social Return (in aantal en euro's);
- Te realiseren Social Return versus gerealiseerde Social Return.
- Gemaakte impact met Social Return d.m.v. vacatures, leerplekken, detacheringen, sociale inkoop en PSO-certificeringen.
- Aantal geplaatste kandidaten vanuit vast- of tijdelijk contract of leerplek, uitkering, baanafpraak of opleiding.

Waar gaan we mee aan de slag de komende jaren?

We starten in 2026 met een onderzoek voor uitvoering van centrale monitoring voor gemeenten-overstijgende contracten. We willen onderzoeken hoe we deze contracten efficiënter kunnen monitoren, meer impact kunnen maken en de regeldruk voor organisaties kunnen verminderen.

PRAKTIJKVOORBEELD SOCIAL RETURN

Van Zelst Koffie - Koffie met impact!

Eindhoven heeft de warme drankenvoorziening via een Best Value Procurement procedure gegund aan de lokale partner Van Zelst. Het resultaat: Fairtrade en CO2-neutrale koffie, gecombineerd met waardevolle werkplekken voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.

Impact

Sociale inclusie is hiermee geen bijzaak, maar een vast en zichtbaar onderdeel van de opdracht en de dagelijkse praktijk.

WAT VINDEN WE BELANGRIJK IN DE UITVOERING

Een succesvolle uitvoering van MVOI vraagt om meer dan goede intenties alleen. Het vraagt om duidelijke uitgangspunten die richting geven aan hoe we samenwerken, leren en sturen. De volgende principes zijn daarbij leidend.

Open en lerende cultuur

We stimuleren een cultuur waarin collega's elkaar aanspreken en aanspreekbaar zijn. Open communicatie, duidelijke feedback en het delen van kennis en ervaringen helpen om samen verantwoordelijkheid te nemen en continu te verbeteren.

Regelmatig volgen en bijsturen

Door de voortgang periodiek te evalueren houden we koers. Zo signaleren we knelpunten tijdig en kunnen we waar nodig bijsturen, zowel op inhoud als op werkwijze.

Inzicht via data

Een overzichtelijk dashboard maakt voortgang en resultaten zichtbaar. Dit ondersteunt besluitvorming op basis van feiten en helpt om MVOI concreet en meetbaar te maken.

Eenduidige hulpmiddelen

Organisatiebrede tools, zoals Basisgegevens Inkoopstrategie (BIS) en ClimateView, zorgen voor samenhang en consistentie. Ze maken het werken met MVOI eenvoudiger en ondersteunen monitoring en rapportage.

Vooruitkijken en voorspelbaarheid

Met een aanbestedingskalender willen we meer inzicht bieden in komende opdrachten. Dit vergroot de voorspelbaarheid en maakt het mogelijk om tijdig maatschappelijke ambities mee te nemen in opdrachten en aanbestedingen.

BORGING MVOI IN OPDRACHT, INKOOP EN CONTRACT

Om MVOI structureel te verankeren in onze organisatie, integreren we dit in onze processen voor opdrachtvorming, inkoop en contractmanagement. Dit doen we aan de hand van drie pijlers die we de komende jaren verder aanscherpen:

- **Duidelijke rollen:** Iedereen weet wat zijn of haar verantwoordelijkheid is.
- **Vaste werkwijzen:** Een uniforme aanpak voor elke opdracht.
- **Samenhangende instrumenten:** De juiste tools om impact te meten en te maken.

MVOI in de voorbereiding van aanbestedingen

Bij aanbestedingen boven €30.000 bepalen de projectleider en inkoopadviseur in de voorbereidingsfase welke MVOI-thema's relevant zijn voor de opdracht, eventueel met ondersteuning van een MVOI-expert.

De gekozen inkoopstrategie wordt vastgelegd, inclusief de uitwerking van MVOI-thema's in eisen, selectie- en gunningscriteria en contractvoorwaarden. Zo wordt MVOI expliciet en toetsbaar onderdeel van het inkoopproces.

We werken aan een tool waardoor data en voortgang nog makkelijker toegankelijk worden.

Na gunning ziet de contractmanager erop toe dat de contractueel vastgelegde afspraken zijn nagekomen.

Monitoring en sturing op impact

Na afronding van de aanbesteding worden de gerealiseerde maatschappelijke effecten vastgelegd, zoals Social Return of emissiereductie.

Het totaaloverzicht van BIS-formulieren (de standaard registratie bij aanbestedingen > €30.000) fungeert als sturingsinstrument en maakt inzichtelijk:

1. welke MVOI-thema's zijn toegepast (inspanningsmonitor);
2. welke afspraken en KPI's zijn vastgelegd (effectmonitor).

Voor Social Return worden de effecten al gemeten, bij het thema Klimaat wordt gebruikgemaakt van ClimateView. Voor de overige thema's worden passende meetinstrumenten ontwikkeld.

VOORUITBLIK EINDHOVEN 2050

Het MVOI-actieplan draagt bij aan een bredere lang termijn ambitie: *een gezond en leefbaar Eindhoven voor iedereen in 2050*. Deze stip op de horizon geeft richting aan de keuzes die we vandaag maken in ons opdrachtgeverschap, onze investeringen en onze samenwerking met de stad en de markt.

Samen bouwen aan de stad van morgen

De visie op Eindhoven 2050 geven we vorm samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. We bouwen voort op bestaande kennis, programma's en routekaarten op onder meer het gebied van klimaat, mobiliteit, energie, wonen, gezondheid en onderwijs. MVOI is daarbij een belangrijk instrument om ambities om te zetten in concrete maatschappelijke impact.

Leren, samenwerken en blijven ontwikkelen

Bij de uitvoering maken we zoveel mogelijk gebruik van bestaande landelijke kennis, tools en handreikingen, onder andere vanuit het Manifest MVOI. Waar nodig zetten we aanvullende externe expertise in, bijvoorbeeld bij inkooptransformaties of het ontwikkelen van uitvoeringskaders. Zo blijft MVOI meebewegen met nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Met dit actieplan leggen we een stevige basis voor verantwoord opdrachtgeverschap vandaag, met een duidelijke blik op de toekomst van Eindhoven.

SAMEN WERKEN AAN EEN MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD EINDHOVEN

